

הפורתח בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

Dirshu
דרשו ד' ועוזו
קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

יום שני י"ג טבת תשפ"א | דף היומי בבלי: פסחים לו | דף הכולל: שבת קלח.
דף היומי בהלכה: מתחילת סימן תקמ"ג עד סעיף ג'.
מוסר: אהבת חסד - ומצות בקור חולים' עד 'וכשמבקש רחמים'.
קנין חכמה הלימוד השבועי: 'ומי שנזהר שלא יקנא' עד סוף שער הזריזות

להצטרפות לקבלת הפותח בכל יום במייל: dirshu@dirshu.co.il

הרופא היה חיוור כסיד ואמר: "ראינו הרגע שינוי פתאומי לטובה. אין לי הסבר לכך" | חזרתו בתשובה של פרופסור דורון אורבך, מגדולי המומחים בעולם בתחום האלקטרוכימיה | סיפור מיוחד על הישראלי שנסע לטייל בהודו | 2049

יהלומים מגדולי ישראל

אני, שהייתי ילד קטן, עודני זוכר ששמעתי אנשים מדברים ביניהם, למה היה צריך ר' יחזקאל לקלקל את דבריו בקטע האחרון בדרשה?

הגה"צ רבי אהרן טויסיג שליט"א בסיפור אישי על הזהירות העצומה של אביו מלפגוע בזולת

זהירותו המופלגת בעניינים שבין אדם לחברו, כאשר הבחין כי לצידו הוזמנו רבנים נוספים, מבוגרים ממנו, או ראשי ישיבות ויושבי על מדין, שלא חוננו בכישרון הנאום, נהג לותר על הופעתו, ונמנע מלדרוש כדי שחלילה לא יפגע במעמדו.

פעם נקרא לנאום במקום מסוים, ובטרם יצא ישב עם אחי, וסדר לפניו את תוכן הדברים שברצונו לדבר שם. בסוף דבריו אמר רעיון מסוים. כששמע זאת אחי העיר לו בדרך כבוד: "אמנם מדין כיבוד אב אסור לי להעריך, אך מאחר ובחרת לומר לי את הדברים, נראה כי ברצונך שאעיר לך את הערותי, ויש לי תפקיד כאן, לכן אני אומר שהקטע האחרון הוא בעיני כקוץ באליה משובחת. אם תאמר את הדברים הללו, אתה מעמעם את כל הזוהר והיופי של הדרשה".

אבי זצ"ל האזין להערה, ולא ענה לו כלום.

בשעת המעמד, כשקם לדבר, דרש את הנאום כולו, בתוספת החלק האחרון שאותו שלל אחי. כפי שחזה אחי, התוספת

ישנם אנשים שחוננו משמים בכישרון מיוחד בתחום מסוים. כישרון, המאפיל על כל הסובבים אותם. אנשים כאלו צריכים להיזהר ביותר בשעה שהם משתמשים בכישרון הזה, שחלילה לא ייפגע מאן דהו כתוצאה מכך.

אבי מורי זצ"ל היה גאון מופלג במידה זו של שמירה על כבוד הזולת, ומיוחד בעניינים שבין אדם לחברו, עד שלא ניתן לתאר את מידת זהירותו בכך כלל.

הוא היה מחונן בכישרון דרשנות בקנה מידה עולמי. בכוחו היה לדרוש בלילה אחד חמש דרשות שונות, כל אחת בנושא אחר, ובכל דרשה היה מחדש חידושים ורעיונות נפלאים, כמעייין המתגבר ממש. את ספרו "תפארת יחזקאל", על שני כרכיו, לא כתב בעצמו. בשנתו האחרונה ישב לידו אחיו, הגה"צ ר' יוסף זצ"ל, וסרט הקלטה בידו, ורשם את הדברים היוצאים מפיו.

שמו הטוב הלך לפניו כנואם בחסד עליון. בכנסים רבים הוא הוזמן לשאת דברים, והודעה על כך התפרסמה ברבים. מחמת

בתורה ובהוראה, אך אינו איש דברים. אותי כיבדו לשאת דברים אחריו. אילו הייתי מסיים את דברי בלי לעמעם את יפם, עלול הייתי לגרום לו חלישות הדעת ועגמת נפש - איך אברך צעיר ממנו מיטיב לנאום כל כך. מחירה של פגיעה כזו בכבודו של רב ישיש ממני אינו שווה לי מאומה". אלו נקודות רגישות ועדינות ביותר.

(מתוך ספר כבודם של ישראל)

הזו עמעמה את זוהר דבריו. אני, שהייתי ילד קטן, עודני זוכר ששמעתי אנשים מדברים ביניהם, למה היה צריך ר' יחזקאל לקלקל את דבריו בקטע האחרון בדרשה? הלא הנאום כולו היה נאה ויפה כל כך...

לאחר מעשה לא עצר אחי כוח, ושאל את אבי, מדוע באמת היה חשוב לו להוסיף את הדברים הללו. ענה לו אבי זצ"ל: "לצידי ישב באותה עת רב אחד מזקני וחשובי רבני ירושלים, גדול מאד

על דא ועל הא

הרופא היה חיזור כסיד ואמר: "ראינו הרגע שינוי פתאומי לטובה. אין לי הסבר לכך"

סיפור מיוחד של מסירות נפש וסייעתא דשמיא מיוחדת

התעשת מיד ואמר משהו על כך שהזדמן לבית החולים במקרה... הם המשיכו לדבר כמה דקות.

אבא נפרד מהחולה שהתעורר לתחיה, ויצא מהתא. הרופא היה חיור כסיד ואמר: "ראינו הרגע שינוי פתאומי לטובה. אין לי הסבר לכך. סליחה שהטרחתי את כבוד הרב לבוא בשעה כה מאוחרת".

כשיצאנו שאלתי את אבא: "ידעתי מכבר את צדקותך אבא, אבל עד כדי להחיות מתים?! - - -" אבא השיב:

"האיש הזה, הוא פליט שואה בודד. בשעות אלו, כשכל מה שהוא ראה סביב, זה את הרופאים והאחיות הנכרים בב"ח, הוא הלך ו'נסגר', וזה היה הטעם להתדרדרות הפיזית במצבו. מתוך הערפול המוחלט בו היה, הוא ראה או שמע אותי. עצם נוכחות יהודי, ועוד רב שהוא מכיר ליד מיטתו, הפיחה בו רוח חיים חדשה".

וראה זה פלא:

בשביעי של פסח באותה שנה ניגש אדם שלא היכרתי לרב, וברכו ב"גוט יום טוב". הכרתי את הקול מאז... היהודי שלנו התאושש לחלוטין ב"ה! באה"ר, חיים מיכאל לונדון.

שמעתם סיפור? אתם יודעים להיכן זה הולך עכשיו? למקבילות מדהימות שיש

תחשוב טוב, יהיה טוב

מספר לי יהודי חסידי מב"ב:

בראש השנה שמתי לב שחברי פלוני, לא בא למניין החצרות

הרב יהושע לייבון

את הסיפור המדהים הבא, שמעתי לפני שנים, מידיד נעורי, הרה"צ רבי חיים מיכאל ביברפלד שליט"א, הרב דטשורטקוב - לונדון. הסיפור נסובב אודות אביו היקר, שזכיתי שאבל"ח להכירו ולהיות מקורב על ידו בצעירותי הלא הוא הרה"ג רבי פינחס ביברפלד זצ"ל, לפני בתל אביב, ובסוף ימיו, רבה של מינכן. הסיפור הוא מתקופת מינכן.

ביקשתי מידידי שיעלה את הדברים על הכתב.

מוצ"ש מושלג במינכן. ראשית חודש שבט, שנת תשמ"ו.

השעה 12:30 אחר חצות. הטלפון מצלצל. הרמתי. על הקו רופא גוי מב"ח האוניברסיטאי. "יש כאן יהודי הנוטה ל... ואולי אפשר שהרב יבוא לומר איזו תפילה ברגעיו האחרונים". אמרתי לאבא זצ"ל, שהשעה מאוחרת, הרחובות המושלגים מסוכנים לנסיעה, ואין זה בכלל תפקידו של הרב...

אבא התעלם מעצתי וביקשני להסיעו מיד לבית החולים, מרחק כחצי שעה נסיעה!

כשהגענו לשם התברר שמדובר בב"ח בין 12 קומות ולנו אין שום ידע באיזו מחלקה ובאיזה קומה האיש נמצא... ה' עזר ואחרי מאמצים הגענו למחלקה הנכונה - היחידה לטיפול נמרץ.

הרופא קיבל את פנינו בכניסה ליחידה, באומרו שמצב החולה קשה מאד, הוא מחוסר הכרה, כל הפרמטרים מראים כי סופו קרוב ואין תקנה למצבו ולכן הזעקנו את הרב. (לגוי במצב זה, הם מזמינים להבדיל את הכומר...)

אבא ביקש להיכנס אל החולה, מאחורי הוילון. הרופא התלווה אליו ואני נשארתי בחוץ. אבא אמר פרק תהלים. לפתע נשמע קול דובר אידיש מאחורי הוילון. "כבוד הרב, מה אתה עושה פה עכשיו?" אבא היה נדהם לרגע. הוא הרי לא יכול היה לומר לו את הסיבה האמיתית לשמה הוא בא... לא התכוון בכלל שהאיש ידבר. אבל

"עכשיו תשנה את המשפט. תענה לי שאתה א ביסאלע שוואך (קצת חלש)".

הוא עשה כדברי. עברתי לשלב הבא:

"אם לחשוב טוב ולדבר טוב, עושה טוב, אזי לעשות טוב ק"ו בן בנו של ק"ו שיעשה טוב. "מאכט גוט, וועט זיין גוט". (עשה טוב, יהיה טוב). אם כן, קום ר' דואג מהמיטה, לך תשטוף פנים, תאכל טוב, תשתה טוב וכו'."

ר' דואג עשה ב"ה כדברי. כעבור יום כבר הרגיש יותר טוב. ב'שמחת תורה' כבר רקד על רגליו... כיום שניהם הולכים יחד לבתי אנשים חולים, לעודדם, לחזקם, ולתמכם ולהקימם.

(א. סתיו מתוך מדורים המודיע ב' חשון תשפא)

שלנו. התקשרתי אליו בצום גדליה לשאול מה קורה. לא ענה לי. אחה"צ חזר אלי. בקושי יכול היה לדבר אתי. אמר לי שהוא חולה קורונה. פיתחתי עמו שיחה שהתנהלה כדלהלן.

"ר' דואג (שם בדוי), אתה מכיר את הווארט "טראכט גוט וועט זיין גוט?" (תחשוב טוב יהיה טוב?)"

- מכיר.

"אז תתחיל לחשוב טוב."

ראיתי שזה לא משפיע מספיק. עברתי לשלב הבא:

"אם לחשוב טוב מועיל, אז ק"ו שבאמירה - שהיא יותר ממחשבה - זה יעבוד. "זאגט גוט וועט זיין גוט". מה ענית לי מקודם, כששאלתי מה שלומך?"

- אז איך בין מורא'דיג שוואך (שאני מאד חלש).

הסיפור היומי

באותו רגע ששלף את הפחית מהתיק, קפץ לעברו הודי אחד, והחל לצעוק עליו באנגלית "גנב! חצוף!"

סיפור מיוחד על הישראלי שנסע לטייל בהודו ושם התקרב לאבינו שבשמים

מאת: הרב יהושע לייבזון

הודי אחד, והחל לצעוק עליו באנגלית "גנב! חצוף!". לאחר שסינן לעברו עוד כמה קללות מפיו. לפתע - בבת אחת נעצר, ופנה אליו: "רגע! האם אתה יהודי?" ומשהשיב בחיוב, החל הלה להתנצל: "סליחה! לא התכוונתי! לא התכוונתי לפגוע ביהודי..."

ההודי מיהר להסתלק, אך לאחר כמה דקות חזר, ופנה אל אותו ישראלי ושאל: "האם תוכל לעשות לי טובה, ולבוא איתי אל הכפר שלי? יש לי יוספה, ואני מבטיח לך שבדרך לכפר, אכנס אתך לכל מיני אתרים מעניינים, שתהנה מהם מאד. הרי באת לכאן כדי להנות - סמוך עלי, ואתה תהנה!".

ההודי פשוט שיגע אותי, עד שלבסוף הסכים. והוא עמד בהבטחתו! הוא הכניס אותי לכל מיני מקומות מדהימים ביופיים, שאמנם העריכו את משך הנסיעה, אבל הדבר היה שווה בהחלט. בסופו של דבר הגיעו לכפר. לפי התנהגותם של התושבים, שהתייחסו להודי בהדרת כבוד, מסתבר שהוא היה המוכתר של הכפר. הוא הורה לאורח לשבת על ספסל שעמד במרכז הכפר, ולהמתין. הוא בעצמו נסע עם הווספה, ועבר מבית לבית, לקרוא לכל תושבי הכפר להתאסף ולבוא אל הספסל עליו ישב הבחור.

כעבור דקות ספורות התאספו כל תושבי הכפר, הודים כפרים תמימים, סביב מיודעינו הישראלי. ההודי ירד מעל גבי הווספה, השתיק את כלם, ואמר להם:

"האיש שיושב כאן על הספסל הוא מהעם הנבחר! הוא יהודי! הוא חלק מהעם שהאלוקים בחר בו!".

אני רוצה להביא בפניכם סיפור מעניין על יהודי שדוקא בהודו המרובה במעשה אלילים, חזר בתשובה לאביו שבשמים. את הסיפור סיפר הגאון ר' יחיאל מאיר צוקר שליט"א, מתוך הספר 'דורש טוב'

זהו סיפורו של בנו של אחד משופטי בית המשפט העליון חזר בתשובה. היום הוא משמש כמרצה בכיר, ר"מ בישיבה, ותלמיד חכם גדול. הוא סיפר סיפור מדהים על הגורם המרכזי לחזרתו בתשובה:

הסיפור נתחיל כשהצעיר החליט שהוא יצא לטיול בהודו, קצת להתאוורר. בהודו יש חוק שאסור לאדם שבא לחוף הים להביא עמו משקאות חריפים מהבית, אלא - אם רצונו לשתות - עליו לקנות זאת בקיוסק הממוקם על חוף הים. כך יכולים הזכיינים, שזכו במרכז על ניהול הקיוסק. לגבות מחיר מפולפל על כל פחית בירה... אדם שנתפס כשהוא מוציא פחית בירה מתיקו - צפוי לקנס כספי גבוה.

אבל, לדאבונו הרב, כל העולם יודע ש'ישראלי' הוא שם לוואי לטיפוס חצוף, לא ממושמע, מששום ש"כשהם יורדים - הם יורדים עד התהום", וגם מיודעינו החליט לא להיות 'פרייאר', ולא הסכים בשום פנים לשלם חמישה דולר על פחית בירה שעולה חצי דולר בחנות רגילה, וכמובן הביא איתו פחית מהבית בתוך התיק.

דא עקא, באותו רגע ששלף את הפחית מהתיק, קפץ לעברו

כל הכפריים החלו להתרגש...להזיע...

חלקם מהרו להביא פרחים, וחלקם מהרו לבתיהם להביא לו שקדים ואגוזים..

מרב התרגשות הם פשוט לא ידעו מה לעשות עם עצמם...
"אני מבקש שתבינו", המשיך הלה לספר את סיפורו האישי, "ישבתי שם, חילוני גמור, עם קוצים ועגילים, ואמרתי לעצמי: על מה הוא מדבר? על מה התרגשות הקהלה? מה זה עם נבחר? במה אני שונה מהם? הרגשתי כל כך לא טוב עם זה ונדרתי בליבי: הדבר הראשון שאני עושה כשאחזור לארץ, הוא לברר מה המשמעות של להיות חלק מהעם הנבחר? ממה הם כל כך מתלהבים ומתפעלים?"

ואכן כששבתי ארצה בררתי על מקום בו אוכל ללמוד על משמעות היותי בן העם הנבחר. שלחו אותי לסמינר של ערכים, וכך החל תהליך חזרתי בתשובה... עד כאן הסיפור שסיפר.

כל אומות העולם מכירים במעלתו של העם הנבחר. כולם יודעים שהיהודי הוא "בן אלוקים". הבעיה המרכזית היא שאנחנו לא יודעים את זה!

אנחנו לא מכירים בייחודיות שלנו! אנחנו לא מתהלכים עם התחושה הזאת שאנחנו "בני אלוקים"!

במה מתבטא חוסר הידיעה הזאת? - ברצון להיות "כמו כולם"!
כולם מתלבשים כך - גם אני רוצה להיות כמו כולם...

זוהי כניעה מוחלטת לעמלק ששאף לכך שבני ישראל לא יכירו במעלותיהם הייחודית, וישאפו להיות "כמו כולם". הוא ידע היטב כי אין כל סיכוי לשנות את עם ישראל אם הם יקפידו לשמור על היותם "בני אלוקים". כדי לדרדר אותם לשאול תחתיות יש להכניס להם לראש את הרצון והשאיפה לחקות את פלוני, להידמות לאלמוני, להיות "כמו כולם".

לתגובות: leib1964@gmail.com

טעימה מגיליון 'לקראת שבת'

אמר ועשה. למחרת עם שחר יצא ושוחח עם כמה חברים מביני דבר, ונודע לו כי בלב מנהטן ניצב לו מבנה יוקרתי, שערכו כ-40 מיליון דולר, וזה עידן ועידנים בעליו מבקש למוכרו. מיודענו התבלבל מעט, למרות זאת החליט להיכנס לעוני הקורה, כשהוא שם את מבטחו בבורא עולם...

מה הקשר בין \$1,200,000 במנהטן, ל-60 חלות במירון?

בו, והתחבר בכל נימי נפשו לספר זה, המאריך לבאר את גדרי ההשתדלות המוטלים על האדם, ומאריך עוד יותר לבאר עד כמה כשמוצתה ההשתדלות - על האדם להשליך את יהבו על ה', לבטוח רק בו ולסמוך רק עליו.

הספר הזה לא מש מעל שולחנו, ומדי ערב, לאחר שלמד את השיעור היומי המחזק, היה חוזר על מה שלמד באוזני רעייתו, שהתחזקה אף היא ממבועי הביטחון הנובעים בין דפי הספר, ושמחה למלא את ליבה בעוז ובתעצומות כי למרות הכל ועל אף הדוחק, הם בניו בחיריו של בורא עולם, הוא מכוון את העולם לטובתם, וגם הקושי הזה - מנוהל בדברו ועל פי החלטותיו, כך שבוודאי אין סיבה אמיתית לדאגה...

ערב אחד, בעיצומה של תקופת הדוחק הנוראה, ולאחר שיחה מחזקת ורוויית ביטחון ואמונה שניהלו בני הזוג, נפל בדעתו של האיש רעיון. 'הן בעברי הייתי מתווך נדל"ן, ואף לאחרונה ניסיתי את מזלי במקצוע זה. מאז הכשלון הקודם כבר עבר לא מעט זמן, אולי הגיע הזמן לנסות שוב?'

הסיפור המלא בגיליון לקראת שבת ויחי

הרה"ג אשר קובלסקי שליט"א

השער שמייצר הון עתק!

הם היו זוג צעיר, שזכו זה מקרוב להיחשף לאור התורה והיהדות, והדבר מילא את ליבם באושר וסיפוק עילאיים. מאידך, חיי הגשמיות שלהם היו קשים ודחוקים, הם גרו בדירה קטנה ומוזנחת בפרברי ניו יורק, מנסים להתמודד עם עול הפרנסה ההולך ומכביד ככל שמשפחתם גדילה והולכת. הם השתדלו לשלוח יד במגוון תחומי עיסוק, ניסו למצוא פרנסה תואמת לאורח חייהם, אולם לשווא - נראה כי הברכה מהם והלאה...

ויהי לתקופת הימים, כשעול הדאגות הכביד והעוני זעק לשמים, שוחחו בני הזוג על המצב, והגיעו למסקנה שהם קרובים למיצוי יכולות ההשתדלות שלהם, הרי ניסו להתפרנס כמעט בכל דרך. 'ואם כל אלו לא הועילו', סיכמו בארוחת הערב, 'אין לנו אלא לבטוח במלך מלכי המלכים, הזן ומפרנס לכל בוראי עולם. רק הוא יושיע אותנו!'

בעצת אחד מחבריו, החליט הבעל ללמוד מדי יום שיעור קבוע בספר 'חובת הלבבות' - שער הביטחון, והוא אכן החל לעסוק

היו לי חיים טובים כחילוני. הגעתי ליהדות דרך השכל אחרי שהתחלתי ללמוד כימיה

סיפור חייו המרתק וחזרתו בתשובה של פרופסור דורון אורבך, אחד מגדולי המומחים בעולם בתחום האלקטרוכימיה

בהכרח תמונה אינטגרלית. "במדע המודרני אנחנו נדרשים לחקור לעומק. המחקר המדעי משול במקרים רבים למהלך של ראפטינג בקניון. אנו, המדענים, נאלצים במקרים רבים להתחפר כדי לעבוד ביסודיות רבה, וזה גורם לכך שאין לכל המדענים בהכרח תפישה אינטגרלית. לעניות דעתי, העיסוק האינטנסיבי במדע ובחיבור ליהדות מאפשרים מבט אינטגרלי ונכון על המציאות.

בתקופת היותו סטודנט, עבד אורבך כמדריך תיירים, ולשם כך למד על ההיסטוריה של עם ישראל. "במערכות הלימוד החילוניות, לפחות בתקופתי, תולדות עם ישראל מתוארים כפסיפס מייגע, מערכת בלתי פוסקת של סבל וייסורים כמעט שרירותיים, עינויים וגלות חסרת תכלית, תוחלת ותקווה, ורק הציונות הגואלת האירה סוף סוף בקצה המנהרה, אחריה מגיעה השואה, והמדינה הצעירה מהווה פתרון גואל לעם ישראל החוזר לעצמו, כביכול סוף סוף מחדש ימיו כקדם. באופן זה מתעלמים לגמרי ממה שנאמר בנביאים ובכתובים.

"אך כשלומדמים ברצף, בלי המיסוך, הדברים נראים אחרת, רואים בחוש שיש יד מכוונת, מבינים שעם ישראל לא יצא לגלות סתם, תולדות עם ישראל מקופלים בתורה. פרשות שלמות מזהירות מראש מפני כל מה שעבר עלינו. רואים שמי ששמר על ישראל זה ה', שמיד עם חורבנה של גלות אחת נמצא מקלט בגלות אחרת. אי אפשר לעצום עיניים ולהגיד שכל מה שעבר עלינו מקרי ושרירותי. הקשר הנפלא בין קהילות יהודיות מרוחקות אלפי קילומטרים, ובלי כל אמצעי תחבורה מינימליים, כמו גם העברת המסורת מדור לדור, כל אלו אומרים דרשני, והיה ברור לי לחלוטין שאין מקרה בעולם והכל מכוון מלמעלה", מתרגש פרופסור אורבך. "עובדות אלו השפיעו עלי מאוד ושינו את הלך מחשבתי מקצה לקצה."

"המדע המודרני נותן לנו יכולת מצוינת להתפעל מחוכמת הבריאה", אומר אורבך. "לאדם שחוקר באובייקטיביות יש כלים טובים להתפעל מהקב"ה. אני יכול לעמוד מול כל מדען בעולם ולדון אתו בנושאים האלה על בסיס מדעי."

"היה ברור לי שאי אפשר להבין את העולם בלי להכיר בכוח עליון. הטבע לא יכול לברוא את עצמו, רק ישות עם כושר נפלא ובלתי מוגבל של יכולת יכולה להמציא ולפתח את הדבר הגאוני שקוראים לו הכימיה של החיים. כל תגליות המדע משאירות

כשאנו נמצאים בעיצומם של חיסוני הקורונה, וההתעניינות במדע, זה הזמן להביט מקרוב על מי שזכו להתקרב לאבינו שבשמים מתוך ה'מדע' והמחקרים.

פרופסור דורון אורבך (67) הוא כימאי ישראלי בעל שם עולמי בתחום האלקטרוכימיה, ומשמש כראש המחלקה לאלקטרוכימיה באוניברסיטת בר אילן. הוא פרסם למעלה מ-600 פרסומים מדעיים, בכתבי עת מובילים בתחומי כימיה פיזיקלית, אלקטרוכימיה ומדע החומרים ונחשב מן המדענים המצוטטים ביותר בישראל. במהלך שנה אחת צוטטו עבודותיו כ-7,000 פעמים.

פרופסור אורבך נולד בבית עם חינוך מסורתי, גדל ברמת גן. מה גורם לבוגר יחידות קרביות, מלח ארץ, בעל קריירה חזקה באקדמיה, לשנות במהפך את אורח חייו? ליקטנו עבורכם ציטוטים מעוררי השראה מראיונות שהעניק בעבר לכלי תקשורת שונים ול'הידברות'.

משפחת אורבך מתגוררים בבני ברק, הורים לשבעה ילדים וסבים לעשרות נכדים.

"היו לי חיים טובים כחילוני. הגעתי ליהדות דרך השכל אחרי שהתחלתי ללמוד כימיה", אומר פרופסור אורבך. "נפל לי האסימון כשהבנתי שהכימיה של החיים כל כך גאונית, שקשה לחשוב שנוצרה במקרה."

לימודי הכימיה היו אלו שהוכחו לו מעל לכל ספק את קיומו של הבורא. "מי שמכיר את הכימיה של החיים אמור לדעת שמאחוריהם עומד מתכנן סופר-אינטליגנטי", פורס אורבך את הדרך בה גילה את בורא עולם. "הפיזיקה המודרנית, תורת הקוונטים והרפואה - תחומים שבהם נראה שכביכול המדע סותר את האמונה באלוקים - זה דיס-אינפורמציה. המהנדסים הכי מוצלחים בעולם מנסים לחקות את הגאונות הזאת, בהצלחה מוגבלת מאוד. אני עובד עם חברה בגרמניה בשם BASF, שיש לה מפעל בגודל של רמת גן, אבל כל מי שלמד הנדסה כימית אמור לדעת שכל עלה דשא שאנחנו דורכים עליו עשר פעמים ביום, שם בכיס את כל BASF הגדולה - כל עלה של צמח לוקח את המיליגרמים שהוא צריך של מים, חמצן וחנקן ומייצר אלפי סוגי חומרים, בלי זיהום אוויר ובלי הררי פסולת. לעולם החי והצומח יש יכולות כימיות אדירות. יש לנו פרופסורים מצוינים לביוכימיה, שמפצחים את תעלומות החיים, ומשום מה לא מתפעלים וחושבים שתופעת החיים היא מקרית. למי שעוסק במדע אין

ובסופו של דבר נוצר כאן תהליך של צמצום, אומר אורבך. "בשעות הבוקר אני לומד תורה בישיבת נתיבות עולם בטרם אני נפנה לעבודתי המדעית", מסכם אורבך את דבריו, "אך עם כל החינוך המדעי שלי והסיפוק שיש לי מעבודתי, את ילדי לא חונתי לעסוק במדע. מה שעושה מדען, קרי לקדם את הידע האנושי, יכולים לעשות גם הגויים, אבל מה שיהודי יכול לעשות, כלומר: לחזק את הקשר בין האנושות ובין הקדוש ברוך הוא, את זה גויים לא יכולים לעשות, לכן העדפתי לתת לילדי חינוך תורני. אני שמח וגאה שצאצאיי נמצאים במסלול תורני ומפתחים את החלק שבורא עולם נתן לנו בלבד".

אותנו מתפעלים ומשתאים, אולם הן אינן מספיקות כדי לחבר אותנו לבורא, עיסוק במדע לבדו יכול להשאיר את המתבונן האובייקטיבי מגיע למסקנה שיש משהו מעבר לטבע ולהסתפק בזה. הגורם החזק האמיתי שיכול להביא אדם להכרה השכלית בהשגחה הפרטית של הבורא ובהכרח לחפש את הקשר איתו הוא המסרים המופלאים שנושא איתו עם ישראל מדורי דורות. "לכאורה, כל המדענים היו צריכים לראות מה שאני ראיתי. אז איפה כל המדענים שחוזים במופלאות הטבע? התשובה העיקרית היא חוסר זמן כרוני להתבוננות עמוקה ומחייבת. היום המערכת בנויה בצורה שהמדען נלחץ כל הזמן לעבוד יותר ולהשקיע יותר,

החפצים בחיים - חפץ חיים יומי

האם יש חילוק בין רכילות על ישראל באוזני ישראל, ובין רכילות על ישראל באוזני נכרי?

הצטרפו אלינו ללימוד היומי בספר חפץ חיים

אך גם בימינו ניתן חלילה להיכשל בה [והדוגמאות לכך רבות בסביבתנו הקרובה והיומיומית: נהג אוטובוס שאינו יהודי, קבלן או פועל בנין שאינם יהודים, וכדו']. בביאורים ומוספים של 'דרשו' מביאים על כך מדברי החפץ חיים במקום אחר, הכותב על כך דברים מבהילים - "שעווננו גדול מנשוא, ודינו שווה לאפיקורס וכופר בתורה ובתחיית המתים, שגהינום כלה והם אינם כלים, ועבור זה יבוא בגלגול בכלב נובח".

ומעשה נורא מביא שם החפץ חיים מהגר"א ז"ע, שפעם נסע עם עגלון יהודי, וסטה הסוס לתוך שדה של נכרי, ובא הנכרי להכות את הגר"א - ונמנע הגר"א מלומר לו שלא הוא הגורם אלא העגלון, משום שבכך יהיה מלשין על העגלון היהודי בפני הנכרי - שהרי מדין תורה אין היהודי חייב לשלם, וגם אם כן, אין מגיעה לו הכאה. ואמר הגר"א אז, שאם היה מלשין - צריך היה לבוא בגלגול של כלב נובח, ולא היה מועיל לו להצילו לא תורתו ולא מצוותיו!

האם יש חילוק בין רכילות על ישראל באוזני ישראל, ובין רכילות על ישראל באוזני נכרי? - כותב החפץ חיים (הלכות רכילות כלל ז סעיף ד) כי לא זו בלבד שאין חילוק, אלא שפעמים רבות רכילות על יהודי באוזני גוי חמורה יותר! כיוון שעל ידה יכול להיגרם לישראל היזק וצער.

וכותב עוד ה'חפץ חיים': "ויש אנשים שנכשלים בזה עד מאוד, שמטילים מום בפני נכרי בסחורות שמכר לו ישראל או במלאכה שעשה לו, וכל כהאי גוונא, ובזה מצוי שגורם לו היזק וצער, וכמה פעמים יורד ממש לחייו על ידי זה".

נראה כי גם בימינו, למרות שאיננו חיים בין הגויים, דרושה זהירות מיוחדת בעניין זה. אפשרויות המסחר הגלובלי כה רחבות וזמינות, וגם בארץ עצמה לא נדירים כל כך יחסי מסחר בין יהודים לשאינם יהודים.

ומכאן עובר ה'חפץ חיים' לאיסור החמור של הלשנה על יהודי בפני נכרי - מציאות שגם היא היתה שכיחה יותר בתקופתנו,

077-2222-666 או *4992

קו השיעורים של 'דרשו' - לחייג, ללמוד, לדעת

מדוע סרב מרן הגראי"ל שטיינמן זצ"ל לעלות על טרמפ לירושלים ובהר לנסוע במונית?

פסחים לז

דקא טרה טירחא דלא צריך

במכוניתו, הוא קלט בעיניו את המתנתנו, עצר וביקש לדעת מדוע אנו ממתנים, כשמע את הסיבה מהר להציע כי הוא יסיע אותנו לירושלים...

"הרב שטיינמן סרב בכל תוקף, לא הועילו כל הפצרותיו של אותו יהודי, כשהוא מבהיר שאין זו טרחה עבורו ואדרבה, זה לו לעונג רב, אך הרב נשאר בסירובו. מאוחר יותר הוא נימק את סירובו בכך, כי ראשית אינו מעוניין להטריח מישהו בגינו, ושנית, היות ועבור טירחה כזאת הוא יידרש להכיר טובה גדולה מאד, ואינו יודע אם תהיה לו הזדמנות נכונה לעשות זאת, הוא פוחד להישאר חייב, ולכן אינו מסכים בשום פנים ואופן לקבל את טובתו".

רבי יהודה גוטרמן הוסיף על כך ואמר: הכרת הטוב הינה מדה שנגזרת ממידות טובות ואנושיות של האדם. ככל שהאדם פחות מרגיש את עצמו, לא מחזיק טיבותא לנפשיה, כך תחושות הכרת הטוב והמחויבות שהוא חש כלפי כל מי שמיטיב עמו, גדולות בהרבה יותר.

(אוצרותיהם אמלא)

סיפר הגאון הצדיק רבי יהודה גוטרמן, משגיח ישיבת פוניבז' לצעירים, מעשה אודות מרן ראש הישיבה הגראי"ל שטיינמן, לו היה עד לפני כיוכל שנים:

באחד הימים נישא בירושלים יהודי גלמוד, אחד מפליטי חרב, שהייתה לו היכרות כלשהי עם הרב שטיינמן. הרב רצה מאד להשתתף בשמחתו של אותו יהודי כדי לשמח אותו, וניגש אל רבי יהודה גוטרמן - שגם לו הייתה הכרות עם בעל השמחה, וסיכמו לנסוע בצוותא לחתונה בירושלים.

באותן שנים כדי לנסוע באוטובוס לירושלים, נדרש לנסוע לתחנה מרכזית בתל אביב, שם פעל האוטובוס היחיד מהמרכז לירושלים. כדי שלא להיכשל במראות אסורים ברחובה של עיר, העדיף הרב שטיינמן לנסוע במונית. הנסיעה במונית לא הייתה הרבה יותר נוחה מהאוטובוס, ואף יקרה הרבה יותר, אך כאמור הרב שטיינמן העדיף לא להיכנס לתל-אביב אם איכא דרכא אחרינא.

מספר רבי יהודה כך: "עמדנו ברחוב 'חזון איש' והמתנו למונית, זו בוששה להגיע. לפתע עבר יהודי אחד ממוקירי תורה

* שיעורים מקוצרים על הדף היומי

* דף היומי בהלכה - 5 דקות ביום

* ווארטים וסיפורים מיוחדים לפרשת השבוע

* סיפורי צדיקים ותוכניות מיוחדות

הכל במקום אחד

קו השיעורים של 'דרשו' *4992 או 077-2222-666

האם מותר לומר לגוי לעשות מלאכה בחול המועד לצורך מצוה?

בניגוד לשבת ויום טוב, שבהם נוקטים להלכה כדעת האוסרים זאת. וכמו כן, מלאכה שמעיקר הדין מותרת בחול המועד אלא שנהגו לאוסרה, כגון כיבוס בגדי פשתן, וכן מלאכות מסוימות התלויות במחלוקת הפוסקים, כגון ספק 'דבר האבד' - מותר לומר לגוי לעשותן בחול המועד.

[שו"ע תקמג, א, ומשנ"ב א; ביאורים ומוספים דרשו, 2 ר5, וראה שם, 1, 3 ר4]

כשם שאסור לומר לגוי לעשות מלאכה בשבת וביום טוב עבור ישראל, כך אסור לומר לגוי לעשות עבור ישראל כל דבר שאסור לעשותו בחול המועד; הן מלאכה ממש, הן דבר הנראה כמלאכה, והן דבר האסור משום טירחה בלבד.

אולם, מותר לומר לגוי לעשות בחול המועד מלאכה שיש בה צורך לקיום מצוה, אף באופן שאסור לישראל לעשותה; וזאת,

האם מותר לגור בבית שנבנה על ידי גוי בשבת?

ומבחינתו של הישראל אין הבדל אם בונה בשבת או בחול - עליו למנוע מהקבלן לעבוד בימי שבת, יום טוב, וחול המועד; כיון שהדבר ידוע כי הבית שייך לישראל, והרואים עלולים לסבור שהגוי הוא שכיר יום ועובד בשבת עבור ישראל. אולם, בדיעבד, אם הקבלן בנה את הבית בימים אלו, מותר לישראל לגור בבית.

[שו"ע תקמג, ב, משנ"ב ג-ד, ושעה"צ ב; ביאורים ומוספים דרשו, 7]

ישראל ששכר גוי לבנות עבורו בית, בתור שכיר יום, דהיינו, שהתשלום הוא לפי ימי עבודה - עליו למנועו מלעבוד עבורו בימי שבת, יום טוב, וחול המועד. ואם הגוי בנה את הבית בימים אלו, אסור לישראל ששכרו לגור בבית לעולם.

ואף ישראל ששכר גוי בקבלנות - שאם עובד בשבת אין זה נחשב שעובד עבור ישראל, שהרי מוטל עליו לבנות את הבית,

באיזה מקום מותר לישראל להעסיק קבלן גוי בשבת אך לא בחול המועד?

ואף בנוגע לבניית בית - אם מקום הבנייה הוא מחוץ לתחום של העיר, אין צורך למנוע מהקבלן לעבוד בשבת וביום טוב, שהרי בימים אלו ישראל אינם יוצאים מחוץ לתחום, ולא יראו את הקבלן בעבודתו; אולם, עליו למנועו מלעבוד בימי חול המועד, שבהם יוצאים ישראל מחוץ לתחום.

[שו"ע תקמג, ב, ומשנ"ב ד-ו; ביה"ל רמד, א, ד"ה אן]

בהמשך לאמור: במקום שבו רוב הבתים נבנים בידי קבלן, והרואים לא יסברו שמדובר בשכיריו של בעל הבית - נחלקו הפוסקים אם מותר להניח לקבלן לבנותו בשבת. ופעולות שבכל מקום אינן נעשות כי אם בידי קבלן, אין צורך למנוע ממנו לעשותן בשבת, ובתנאי שאינן מלאכות הנעשות בדבר המחובר לקרקע, ונעשות ברשות הגוי ולא ברשות ישראל.

* מלאכות האסורות בחול המועד, אשר התירו חכמים לעשותן בחול המועד לצורך המועד, מותר לאדם לעשותן רק לצורך עצמו או לצורך אחרים - בחינם, אך אסור לעשותן בשכר. ואף מלאכות שהותרו בחול המועד לצורך 'דבר האבד', וכן מלאכות הנעשות לצורך 'אוכל נפש', ו'מכשירי אוכל נפש', או 'לצורך הגוף' - לכתחילה יש לעשותן בידי גוי, ולכל הפחות על ידי ישראל בחינם; אולם, אם אפשרויות אלו אינן בהישג יד, ניתן לעשות את המלאכה בידי ישראל בשכר. ואדם חסר אמצעים בסיסיים למחיה, רשאי לעשות כל מלאכה שהיא בחול המועד כדי לרכוש מזון בשכרו.

מה שלמדנו לפני מאה ימים:

האם התרנגולת מטילה ביצים בלילה?

ובתנאי שיש קו יבשתי רצוף ביניהם - לעולם היא לא תטיל ביצה שמקורה בקרקע.

ג. הביצה מבשילה לחלוטין ביום שלפני ההטלה.

ד. ביצה שמקורה בקרקע, או שנשלפה מהתרנגולת ללא הטלה - לא יבקע ממנה אפרוח.

ה. באורח נדיר, התרנגולת עשויה להטיל את הביצה באופן חלקי, ו'למשוך' אותה בחזרה, ולהטילה בהזדמנות אחרת.

[שו"ע תקיג, ו-ז, משנ"ב כב, כג, כה ולה, ושעה"צ לד; ביאורים ומוספים דרשו, 27]

בין ההלכות הנוגעות לביצה שנולדה בשבת וביום טוב, ישנן כמה הלכות המבוססות על סדרי חיי התרנגולת והטלת הביצים, כדלהלן:

א. ביצה שמקורה בתרנגול, תטיל אותה התרנגולת ביום. וביצה שמקורה בחום הקרקע, בדרך כלל תטיל אותה התרנגולת ביום, אבל היא עשויה להטיל אותה גם בלילה.

ב. כאשר יש תרנגול באזור בו נמצאת התרנגולת - אף אם הוא נמצא במרחק של 'שישים בתים' ממקומה של התרנגולת,

הלוח היומי

י"ג בטבת | הגאון רבי יחיאל מרדכי ב"ר משה אהרן גורדון זצ"ל ר"י לומזא פ"ת

יארצייט:

תרי"א: הרה"ק רבי משה ב"ר דוד מלעלוב זצ"ל

תרצ"ז: הרה"ק רבי שרגא פייבוש ב"ר ברוך (מויז'ניץ) מזלישטשיק זצ"ל

תש"א: הרה"ק רבי מנחם מנדל ב"ר ישראל (מויז'ניץ) מוישווא זצ"ל בעל 'שארית מנחם'

תשכ"ה: הגאון רבי יחיאל מרדכי ב"ר משה אהרן גורדון זצ"ל ר"י לומזא פ"ת

תשל"ל: הגאון רבי שלמה ב"ר שמואל סובל זצ"ל בעל 'שלמת חיים'

תשל"ז: הגה"צ רבי יצחק ב"ר אשר אנשיל הכהן הוברמן זצ"ל, הצדיק מרעננה, בעל 'ברכה משולשת'

להתרגל לומר "הכל לטובה"

רבי אברהם (אבי השל"ה) כתב: אל תבעטו ביסורים אם באו עליכם ח"ו, רק הצדיקו עליכם את הדין, וכתוב בספר "שר שלום": אם יקבל הרעות מאהבה, אז כאשר יתנו לו עוד מעט, מהרה יסתלקו ממנו, ואם בועט ביסורין, אז מאריכין לו ומוסיפין יסורים, לכן ירגיל עצמו לומר "כל מאן דעביד רחמנא, לטב עביד".

(יש נוחלין לרבי אברהם [אבי השל"ה] פרק יא אות ג)

נשתדל בכל קושי לזכור שזהו מאב רחמן, לטובתנו הנצחית ולא נבעט ביסורים, ובכך נזכה שיסתלקו ממנו היסורים

* שיעורים מקוצרים על הדף היומי

* דף היומי בהלכה - 5 דקות ביום

* ווארטים וסיפורים מיוחדים לפרשת השבוע

* סיפורי צדיקים ותוכניות מיוחדות

הכל במקום אחד

קו השיעורים של 'דרשו' 4992* או 077-2222-666

לתשומת לבכם: התמונות המוצגות כאן יש עליהם זכויות יוצרים ואין להשתמש בכל שימוש שהוא ללא היתר בכתב

העלון מופץ לזיכוי הרבים, אנא הימנעו מקריאה בשעת התפילה וקריאת התורה

דרשו | רח' הקבלן 45 ירושלים | 02-5609000 | לשאלות ופניות בכל נושא: dirshu@dirshu.co.il